

קול צופיך

מִרְנָה לַצִּיּוֹן הַרְה"ג הַמַּקְבֵּל הָא-לֵקִי
הַרְבֵּי מִרְדְּכֵי אֱלִיהוּ זְצוּק"ל

מצורע - תש"ס - מאת מִרְנָה לַצִּיּוֹן הַרְה"ג הַמַּקְבֵּל הָא-לֵקִי זְצוּק"ל

אכילת מצה ואוכל אותו כזית ואינו טועם אחריו כלום.
ומשמע שיכול לאכול בשעת הדחק מצה כזו רק שאין יוצא בה
י"ח מצת מצוה (וכן היא דעת הרי"ף).

וכתב בשו"ע (תנג, ד) "החיתים שעושים בהם מצת מצוה - טוב
לשמרן שלא יפלו עליהן מים משעת הקצירה, ולפחות משעת
טחינה ובשעת הדחק מותר לקחת קמח מן השוק". וכתבו
המש"ב וכה"ח שם באופן שחיתים לא לתותם, וכן שבזמן
הזה לא יוצא יד"ח מצת מצוה אלא משעת קצירה ובדיעבד
משעת טחינה.
ואמנם הפרי חדש חולק על כך ומכריע דשימור משעת קצירה
הוא מדינא ולעיכובא אפילו בדיעבד (ועיין באור הלכה פ"ח
שם ס"ק ד).

ולמעשה נהגו להקפיד לכל הפחות למצת מצוה במצה שמורה
משעת הקצירה לכל המסובים והמחמיר כל החג תבא עליו
ברכת טוב! ובדיעבד סומכים על המצות הרגילות היום שהם
משומרות משעת טחינה (ועיין לרא"ש פ"ב סי' כו שכתב
שסברת רבא היא "מחמיר על עצמו היה" "וחומר בעלמא
היא" ועיין לביאור להלכה שם שהביא שכמה ראשונים
סוברים כפ"ח ושהג"א אכל כל הפסח רק שמורה כנראה
כפשט הרמב"ם דלעיל ועיין בברכ"י תנ"ז ועיין למחב"ר סי'
ת"ס המובא בשע"ת ובכה"ח ס"ק ס"א שבארץ הצבי רבים
נהגו לאכל כל הפסח שמורה. עיי"ש.

אפיה ע"י גוי

היה פעם חוק בארצות ערב שבכל מאפיה האופה חייב להיות
מוסלמי, וזו בעיה גדולה שהרי נפסק בשו"ע (תס, א) דלא
אופין מצת מצוה ע"י גוי והסכימו הרבה פוסקים דאפילו
ישראל עומד על גביו ומזהירו שכין לשם מצת מצוה אינו
מועיל ואע"פ שיש מקילים בעומד ע"י (עיין משב"ר שם ס"ק ג)
ובסוף מצאו יהודי שיסכים להתאסלם כלפי חוץ ויהיה הוא
האופה וכך נהגו כמה שנים עד שהחוק הזה בוטל ע"י שוחד.

מצות מכונה

במצות מכונה רבתה המחלוקת (עיין בשד"ח ח"מ סי' יג אות
יב באורך) יש אומרים חמץ גמור מכמה טעמים וי"א אינה
חמץ רק שאי אפשר לעשותה לשמה וע"כ טובה רק לשאר ימי
החג ולא לליל הסדר וי"א שאין בה שום חשש חמץ ונעשית
לשמה בזמן הפעלתה ע"י הכפתור וכשרה להחדרין למצת
מצוה.

וודאי שגם למי שמקפיד שלא לאכול מצת מכונה אין כלי
חבירו האוכל ממנה נאסרים בשבילו ואל ירבו מחלוקות
בישראל! (ועיין לכה"ח סי' תנג, ס"ק סה וסי' תמז, ס"ק כז).

ועוד יש הבדל בין מצות מכונה הישנות למצות מכונה כיום
שהיום נעשות ביתר הידור והקפדה וזהירות מהחמצה וי"א

השיעור לעילוי נשמת :

מִרְנָה לַצִּיּוֹן הַרְה"ג הַמַּקְבֵּל הָא-לֵקִי זְצוּק"ל

פרשת השבוע : מצורע

השיעור נמסר ע"י הרב מרדכי אליהו זצוק"ל, בשנת תש"ס.

חמץ ומצה

מצות שמורות

בגמרא פסחים (מ, א) יש דיון בפירוש הפסוק "ושמרתם את
המצות" (שמות יב, יז) היינו שיש לשמור שלא תחמיץ והשאלה
מאימתי צריך השימור: מקצירה, מטחיה או מלישה. ולומדים
מהפסוק הזה שני דינים: א. שצריך שימור מיוחד שלא יחמיץ
ולא לסמוך שהוא לא חמץ. ב. שהשימור שלא יחמיץ יהא
שימור לשם מצות מצה לפסח. למשל, חלות תודה ורקיני נזיר
שצריך שיבואו מצה ולא חמץ אין אדם פרטי שאפה אותן יוצא
בהם ידי חובה כי הוא שמרם מחימוץ עבור הזבח ולא עבור
הפסח (פסחים לח, א-ב; רמב"ם פרק ו, הלכה ט).

ורבא שם מצריך שימור משעת קצירה ממש והגמרא מנסה
להביא ראיות לסתור "ואפילו הכי לא הדר ביה רבא דאמר להו
להנהו דמהפכי כיפי - די מהפכיתו הפיכו לשם מצוה" פירש"י -
שרבא לא חזר בו אע"פ שהובאו נגדו קושיות ואין לו סיעתא
לדבריו ואמר לקושרי העומרים בעת הקציר שיקשרו לשם
מצוה. כך פירש רש"י ז"ל ואמנם רבנו חננאל פירש בעומרים
שבגורן עסקין ובהופכים את העמרים שבגורן למקום אחר
שימו לב ששם לא יהא מים.

וממשיכה הגמרא (שם) מעשה במר בריה דרבינא שאמו היתה
שומרת לו חיטין מתחילת הקציר לצורך פסח "ועבדא לה
שמור מעיקרא" (רש"י)

הרמב"ם (הל' חמץ ומצה ה, ט) לקח הגמרא כפשוטה וכתבו
"משום שנאמר ושמרתם את המצות כלומר הזהירו במצה
ושמרו אותה מכל צד חימוץ לפיכך אמרו חכמים צריך אדם
להיזהר בדגן שאוכל ממנו בפסח שלא יבא עליו מים אחר
שנקצר עד שלא יהיה בו שום צד חימוץ". וא"כ יוצא עפ"י
הרמב"ם שצריך לאכול מצה שמורה משעת קצירה לא רק
בליל הסדר אלא בכל הפסח! וכ"כ הרי"ף במפורש (דף יב, א
מדפי הרי"ף) "ומבעי ליה לאיניש לנטורי קמחא דפסחא מעידן
קצירה" וכו'.

ואמנם כתב כבר הר"ן (שם ד"ה ומיבעי) "ודאי דלמצוה מן
המובחר הכי עדיף שפיר ומיהו אפשר שאע"פ שלא עשה כן
אלא שלקח חיתים מן השוק ושמרה לשם מצות מצוה יצא
י"ח. עיי"ש והיינו שימור מעת טחינה ולא מועיל שימור מעת
לישה ואח"כ הביא סברת "גאון אחד" שגם מעת לישה נקרא
"ושמרתם" והיינו רק בדיעבד. ולכאורה מוכח מהרמב"ם
עצמו (הלכות חמץ ומצה ח, יג) "מי שאין לו מצה משומרת
אלא כזית כשגמר סעודתו ממצה שאינה משומרת מברך על

קול צופיך

מרת הראשון לציון הרה"ג המקובל הא-לקי
הרב מרדכי אליהו זצוק"ל

מצורע - תש"ס - מאת מאת מרת הראשון לציון הרה"ג מרדכי אליהו זצוק"ל

התקן" ולאחרונה קיבלנו מכתב והתברר שמכניסים במצה עשירה חומר כימי מתפח ולא רק זה אלא שנבדק במעבדה ומצאו בחומר זה 30% מים!

ואמנם אם המצה העשירה עשויה מקמח מצה - אחר אפיה אין כל בעיה כיון שאחרי אפיה שוב אינו מחמיץ אך אם עשוי מקמח למצות אנו אוסרים לאכלן אפילו בע"פ משני טעמים: א. שמא יבואו להתירם בפסח ב. שלא לסייע בידי עוברי עבירה. ושומר נפשו ירחק מהן!

נטילת ידים על דבר שטיבולו במשקה

בסדר פסח אנו נוטלים ידים בלא ברכה לאכילת הכרפס שהרי אנו מטבילים אותו במשקה כגון מי מלח וכדומה וצריך להקפיד להוסיף למי לימון מים אחרת זה לא נקרא משקה. וכל דבר שטיבולו במשקה - צריך נטילה בלא ברכה (עיין שו"ע סי' קנח, ד) ומובא בראשונים ואחרונים שגם בכל השנה צריך להזהר בזה וכתב הט"ז (תעג, סק"ו) שמכאן תוכחת מגולה לאותם שאינם נזהרים בזה כל השנה ומה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות וכו'. והוסיף החיד"א שמכאן משמע שאפילו על פחות מכזית צריך נטילה.

ואין צורך להוסיף לילדים שאלה לאב מדוע אינו נוטל כל השנה אלא יקפיד בכך או ינגב הפירות [וכשהיינו אצל אדמו"ר חשוב בחו"ל הגישו פירות רטובים ואף שנהג לסמוך על המיקלים קיבל על עצמו להחמיר בזה אחר שכתב המשנה ברורה (קנח, סק"כ) "שאין להקל לאכול בלי נטילה".]

ואחר שנטלנו פעם ראשונה מדוע חוזר ונוטל שוב לאכילת מצה? אומנם בפעם הראשונה נוטלים בלי ברכה (עיין שו"ע סי' תעג, סע' ו; ולט"ז שם ס"ק ז; ולסברת הגאון שם ס"ק ל מברך בנטילה ראשונה ענט"י. וכן פסק הרמב"ם פרק ח, הלכה א) ומדוע נוטל בפעם השניה אומרת הגמרא שם (קטו, ב) כי בינתיים אפילו שהוא קורא את ההגדה הוא מסיח דעתו (וכתבו שם התוס' ד"ה אסוחי מדוע צריכים לטעם זה של חיכך בראשו וכדומה), ועוד כיון שלא חשב בנטילה ראשונה לצורך אכילת המצה לא עלתה לו וצריך לחזור וליטול, (עיין קנח, ז ומשב"ר ס"ק כט). ועיין למג"א (תעה, ס"ק א) מה שהביא מב"י משם המרדכי שצריך להזהר בתקנת חז"ל ליטול פעמים והקשה המג"א היכן מצאנו תקנה כזו. (ועיין לרש"י ולרשב"ם שעושים כן לפני האוכל להתמיה לתנוקות. ועיין ט"ז תעה, ס"ק ז).

סיכומו של דבר כשנוטל ידיו לצורך טיבול ראשון לכרפס יטול כמו נט"י של אוכל בכלי וכו' ובלי ברכה ויכוון שהוא נוטל רק עבור הכרפס. ולדעת הרמב"ם והגאון נוטל כמו שנוטלים לסעודה ומברכים ענט"י (ומכאן מוסר לכל השנה שכל דבר שטיבולו במשקה צריך נטילה).

מוציא מצה

כתוב בשולחן ערוך (תעה, א) "יטול ידיו ויברך על נטילת ידיים ויקח המצות כסדר שהניחם הפרוסה בין שתי השלימות

שיש בה יתרון על האדם שהמכונה אין סכוי "שתעצור לנוח", ויחמיץ הבצק וכדומה משא"כ אדם. וע"כ מי שרוצה להחמיר יחמיר אך יקפיד שיהא בלא נדר. ויזהר לא לומר: "אני לא אוכל מצת מכונה" פעמים דזה הוי נדר (ועיין שו"ע יו"ד סי' ריד) ואפילו אם הרהר כן בליבו יש מחלוקת אם מועילה התרת נדרים וכתב המשאת משה שאכן תועיל התרה ע"י חרטה אך יזהר תמיד בלשונו ולפני שינהג בחומרא מסוימת יאמר או אפילו יחשוב "בלי נדר" (ועיין כה"ח תנג, ס"ק סה).

והיום מחירי מצות שמורה מלאכת יד יקרים עד מאד. ודבר חמור מאד עושים המוכרים בזה. ואסור להפקיע המחירים. שיעשו חשבון שכל בעה"ב צריך לתת לכל בני ביתו לכל הפחות 4 כזיתות ועוד לכל ימי החג ולעיתים זה ע"י אוכל אחר לבנים (ואמנם עיין למועד לכל חי שמהיר מפני היצה"ר שטוען לאדם לצמצם בהוצאותיו לדבר מצוה ואינו טוען כן כשמוציא על שאר צרכי ביתו). וע"כ יש להתקין תקנות עד כמה יכולים המוכרים לגבות עבור מצה שמורה מלאכת יד (עיין לכה"ח שם ס"ק סג ולשע"ת שם).

מצה עשירה

מסופר בגמרא (פסחים לה, א) על רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע שלמדו לפני רב אידי בר אבין והיה מתנמנם ודנו ביניהם בינתיים על דברי ריש לקיש "עיסה שנילושה בין ושמן ודבש אין חייבין על חימוצה כרת" מה טעמו של ריש לקיש התעורר רב אידי בר אבין ואמר להם: "דקדקי! היינו טעמא משום דהוה להו מי פירות ומי פירות אין מחמיצין".

ופירש רש"י (לו, א ד"ה אין לשין) אין חייבין על חימוצה כרת אבל הוי חמץ נוקשה ואסורו בלאו (ועיין לה, ב ריש תוס' ד"ה ומי פירות) אך ר"ת בתוספות (שם) חולק על רש"י וסובר שמה שאמרנו שמי פירות אין מחמיצין - היינו בכלל ומותר לכתחילה ורק אם מעורבים עמם מים - מחמיצין (ולדעת הרמב"ם ואסור מהתורה ובכרת ולדעת ר"ת אסור בלאו. עיין כה"ח שם תסב, ס"ק יח) והיא מחלוקת הרמב"ם והראב"ד (הלכות חו"מ ה, ב) שדעת הרמב"ם שאין מחמיצין כלל והראב"ד סובר כרש"י שחמץ נוקשה מיהא הוי ואסור בלאו. וכנראה טעמו של רש"י מלשון "אין חייבין על חימוצה כרת" ומשמע לאו איכא.

בשו"ע נפסק (תסב, א-ג) כשיטת הרמב"ם ור"ת: "מי פירות בלא מים אין מחמיצין כלל וכו'". אבל "מי פירות עם מים ממהרים להחמיץ יותר משאר עיסה" וכתב הרמ"א (שם סעיף ד): "ובמדינות אלו אין נוהגין ללוש במי פירות... ואין לשנות אם לא בשעה" לצרכי חולה או זקן הצריך לזה". וכתבו האחרונים שירא שמים יחוש למאן דאמר שמי פירות מחמיצין (ע' כה"ח ס"ק א בשם כמה אחרונים ספרדים ואשכנזים) וכן פירש הגאון דברי הרמ"א בצורה זו ויש לחשוש לדעת רש"י. וא"כ מצה עשירה של ימינו שלוקחים קמח ממש הכשר לפסח ולשים עם מיץ ענבים או יין, בו יש אלוהול שדינו כמים כי מוסיפים אותו אחרי הבציר, וכן מוסיפים חומר משמר "עפ"י

קול צופיך

מִן הָרָאשׁוֹן לְצִיּוֹן הָרָה"ג הַמְּקוּבֵּל הָא-לֵקִי
הַרְבֵּי מֵרַדְכִי אֱלִיהוּ זְצוּק"ל

מצורע - תש"ס - מאת מאת מִן הָרָאשׁוֹן לְצִיּוֹן הָרָה"ג מֵרַדְכִי אֱלִיהוּ זְצוּק"ל

את שתי הכזיתות בידיו ויאכלם כדרך אכילה ברציפות תוך כדי אכילת פרס, היינו תוך ארבע דקות.

תערובת חמץ מלפני הפסח – תבלינים

הרמב"ם כתב (הלכות חמץ ומצה פרק ד, הלכה ז) על מאכל לחולים הנקרא תיריפק, "וכן הקילור והרטיה והאספלנית והתיריפק שנתן לתוכו חמץ מותר לקיימן בפסח שהרי נפסדה צורת החמץ". ובהלכה י"ב כתב דבר שנתערב בו חמץ ואינו מאכל לאדם כלל או שאינו מאכל כל אדם כגון התיריפק וכיוצא בו אע"פ שמותר לקיימו לאכלו עד אחר הפסח ואע"פ שאין בו מן החמץ אלא כל שהוא הרי זה אסור לאכלו (ועיין שם למ"מ שהרמב"ם סובר "חוזר וניעור").

וגם השולחן ערוך כתב כך (תמב, סעיף ד).
"דבר שנתערב בו חמץ ואינו מאכל אדם כלל או שאינו מאכל כל אדם כגון התיריפק וכיוצא בו אף על פי שמותר לקיימו אסור לאכלו עד אחר הפסח ואף על פי שאין בו חמץ אלא כל שהוא הרי זה אסור לאכלו" כלשון הרמב"ם.
אבל הרמ"א ציין (סימן תמז, סעיף ד) שיש מחלוקת בדבר יש אוסרים ויש מתירים בדן חוזר וניעור.

השאלה היא האם זה נקרא חוזר וניעור דהיינו שנתערב במאכל קודם הפסח חמץ ונתבטל האם חוזר וניעור בפסח ואסור לאכלו. או שאין זה חוזר וניעור. ובשו"ע (סי' תמז, סעי' ד) כתב השו"ע אם נתערב החמץ קודם הפסח ונתבטל בשישים אינו חוזר וניעור בפסח לאוסרו במשהו. ויש חולקים. והוסיף הרמ"א שנוהגים כסברא ראשונה להקל רק בלח בלח ולא ביבש ביבש. ועיין להגאון שם ס"ק כ' כ"א כ"ב ועיין להר"ן שהביא סברא שהיתר בהיתר לא בטיל. ובכל אופן עיין לארה"ח שהביא הרבה מפרשים שמסבירים שדעת השו"ע להקל כסתם. אולם מה נעשה עם הסתם של סי' תמב סעי' ד. ואפשר שנסמך על הסתם הזה ונחמיר. ויתכן שזה המקור לברכ"י שכתב שהרבה רבנים מחמירים וזה המקור מה שכתב ארה"ח אחרי שהאריך לפסוק כסתם מר"ן בסי' תמ"ז כתב "אך בזמנינו נתפשטה חומר חו"נ גם בין המון העם". "מנהגנו כמאן דאית ליה חוזר וניעור" עי"ש ואם אנו סוברים להחמיר בחו"נ אם אנו נחמיר יותר מרמ"א ונאסור גם בלח בלח.

אבל לצערינו היה מפעל שטחן תבלינים בלי שהמשגיח היה, ולאחר כך המשגיח לקח את התבלין למעבדה והוברר שיש בפנים דגן.

המשגיח פסל את התבלינים אבל בעל המפעל הלך לרב אחר והוא נתן לו הכשר לתבלינים שנתערב בהם דגן לפני הפסח וזה מזעזע! כי מאחר והפלפל השחור נטחן לא דק והשעורה והחטה נטחנו דק דק הרי הרמ"א יאסור בזה ולא כמו קמח בקמח שמתירים (ועיין לכה"ח תמז, ס"ק פה) ובפרט שהמנהג להחמיר.

לכן אני מציע לכל רבני הערים שנתנו הכשר לתבלינים ובדקו לפני הטחינה שאין דגן שיפרסמו שהם בדקו כראוי.

ויאחזם ביד ויברך המוציא על אכילת מצה ואחר כך יבצע מהשלימה העליונה ומהפרוסה משתיהן ביחד ויטבלם במלח ויאכלם בהסיבה ביחד כזית מכל אחד".

לגבי ההטבלה במלח ההדגשה היא המצה שכן שצריך לטבל במלח ובפרט עפ"י הקבלה אולם לדעת הרמ"א א"צ לטבל במלח. וכתב כה"ח טוב שיטבל ג' פעמים ויחשוב למתק הגבורות ואח"כ ינער את המלח כדי שיאכל מצה ללא שום תערובת.

כזית כ-27 גרם (כפי שכתב הבן איש חי פרשת צו אות לד) שהם 9 דרהם, ולא כמי שיאמר היום 20 דרהם וי"א 5 דרהם. ויש מחלקים בין מצת יד למכונה אנו אין לנו אלא 9 דרהם.

כיצד אוכלים

מהמגן אברהם משמע שלכתחילה צריך ללעוס את שתי הכזיתות ביחד ולבלוע כזית כזית (שם ס"ק ד).
ולפי המשנב"ר יש להקל שיכניס את שתיהן ביחד לפה שיבלע בערך כזית בבת אחת ומהשאר מעט מעט (שם ס"ק ט).
ולפי הבן איש חי יש לתפוס שתי הכזיתות ביחד ולאכול משתיהן כאשר שתיהן בידו, ואינו צריך להכניס את שתי הכזיתות ביחד לפה, וכך למעשה נוהגים כי קשה מאד לעשות אחרת, היינו אוחז שתי כזיתות בידו נוגס מהם כדרך אכילה לועס ובולע, ומיד ממשיך לנגוס וכו'.

ואף על פי שמלשון הבן איש חי (צ"ו לד) שכתב "ויכניס שתי כזיתות אלו בפיו ביחד כדי שיאכל משתיהם בבת אחת", משמע לכאורה כשיטת המגן אברהם.

איננו מסבירים כך בלשון הבן איש חי, אלא כפי שאמרנו שיתפוס את שתיהן ביחד ויאכל משתיהם ביחד כדרך אכילה. ומדוע אנו מפרשים כך בלשון הבן איש חי.

המגן אברהם הביא הוכחה לשיטתו מהגמרא בחולין וממנה משמע שיש גם במצות לבלוע יחד, כדי שלא יחשב כאוכל לחצאין.

אבל, היה גאון עצום רבי ישמעאל הכהן בעל ספר שבח פסח, בזמן של ב"ע החיד"א ע"ה שהעריך אותו מאוד, וכאשר החיד"א הגיע לעירו למודינא סרב לדרוש ורצה לשמוע אותו דווקא.

והוא כתב בספר שבח פסח (דף כב הוצאה חדשה) שאין הוכחה מהגמרא בחולין ומסקנתו היא כשיטת המהרי"ל שיש לאכול את המצות מעט מעט כדרך שבני אדם אוכלים, שהרי כתוב "תאכלו מצות", ולא לאכול כמו גרגרן, הרי גם מרן הב"י וגם הרמ"א בדרכי משה כתבו את דברי תרומת הדשן (בסימן קלט) שצריך לבלוע בבת אחת, מדוע שניהם לא הזכירו שיטה זו בשולחן ערוך ובהגהות הרמ"א, אלא נראה שהם השמיטו את דבריו בכוונה כי אינם פוסקים כשיטתו, ולכן מה שכתב השו"ע לאכלם ביחד, ולא לבלעם ביחד, וכן פסק ערוך השולחן (סעי' ד ושו"ג ס"ק כז).

אולם, אין להשאיר את המצות על השולחן תוך כדי אכילה שזה נחשב לאכילה לחצאין (עיין להגר"א ס"ק ט') אלא יחזיק

קול צופיך

מִן הָרֹאשׁוֹן לְצִיּוֹן הָרֶה"ג הַמְקוּבֵּל הָא-לֵקִי
הַרְבֵּי מֵרַדְכֵי אֱלִיהוּ זְצוּק"ל

מצורע - תש"ס - מאת מאת מִן הָרֹאשׁוֹן לְצִיּוֹן הָרֶה"ג מֵרַדְכֵי אֱלִיהוּ זְצוּק"ל

שינים תותבות - מי שיש לו שינים תותבות אינו צריך שינים תותבות לפסח (ואז לשיטה זו יצרך לפסח בשר, חלב, ופרווה, וכן לכל ימות השנה). אלא ישטפם וינקם היטב יום לפני פסח ולא בערב פסח, במתינות וישפוך עליהם מים חמים. מברשות שיניים יש לקנות חדשות לפסח ואין לצמצם בהוצאות.

משחת שינים - יש לקנות משחת שינים כשרה לפסח, ובכל השנה משחת שינים כשרה שלא יהיה בה שומן וכו'.

שפתון - אישה צריכה שפתון כשר לפסח. ונזכיר שאסור למרוח בשפתון בחג או בשבת שזה גם משום צובע וגם כותב (כי ציור שפתיים זה כמו כתיבה).

ויהי רצון שהפסח הזה יהיה חג גאולתנו ופדות נפשנו נשיח ונספר בפה מלא את חסדי השם יתברך שעשה ועושה ויעשה עמנו. וכימי צאתנו מארץ מצרים יראנו נפלאות ויעשה אותות גדולות.

הנני מברך את כל מקהלות בית ישראל, את כל חיילי צבא ההגנה לישראל וכל מערכת הבטחון בברכת חג פסח כשר ושמח ותזכו לשנים רבות נעימות וטובות, ששים ושמחים בבנין עירך בביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן.

*רוצים לקבל קול צופיך באמייל כל שבוע !!

שלחו לנו בבקשה באמייל ל- webmaster@harav.org

וכל אדם ירא שמים יקנה רק במקום שברור לו שבדקו לפני הטחינה שאין שם דגן. ואין מקום לסמוך על שום קולות בערבוב חמץ לפני פסח. ובפרט שכתב ג"ע בעל ז"צ (ביו"ד סי' סט, ס"ק כט) שגם אם יש סתם ויש בדעת מר"ן טוב לחשוש לסברת היש. ובפרט שכאן יש סתם בסי' תמ"ב וסתם ויש בסי' תמ"ז ולא לחינם מביא הב"י סברות אלו, עי"ש.

תרופות

יש הרוצים להתיר לקחת תרופות שמעורב בהן עמילן חיטה והם סומכים דבריהם בחזון איש (סימן קטו).

אכן, החזו"א כתב שתרופות זה דבר מר ואינו חשוב באכילה ולכן אעפ"י שערבבו בתרופות עמילן חיטה מותר לקחתם בפסח כיון שזה לא לטעם אלא להקשות את החומר של התרופה.

ראשית, אנו מברכים את כל עם ישראל שיהיו בריאים וכדברי הזהו"ק המצה מרפאת היא נקראת "מיכלא דאסוותא", וכולם יהיו בריאים.

וכיום יש רשימות של תרופות מותרות בפסח לכל נותני הכשרויות, ולקופת חולים, ואפשר למצוא תרופה כשירה או תחליף כשר כפי שהרופא יתן. אבל אם אין בנמצא תרופה כשרה יש להבין שבזמן החזון איש התרופות היו מרות ורק מעורב בהם עמילן להדביקן אבל היום ממתיקים את הגלולה, מצפים את הכדור בדבר מתוק והכדור אינו מר בתחילה עד שימס הציפוי, לכן אם הציפוי הוא חמץ אין היתר של החזו"א לקחת תרופה שאינה כשירה לפסח כי זה ניחא ליה.

ואם בכל זאת יש הכרח לקחת תרופה ואין לה תחליף כשר, יש לקנות קפסולות כשירות לפסח, ולשים את התרופה בתוך הקפסולה ולבלוע.

ביצים

בזמן הבן איש חי לא היו תבניות ביצים ולכן שמו ביצים בארגז עם קמח שהביצים לא ישברו. והיה צריך לרחוץ היטב את הביצים לפני פסח (עיין בא"ח צו אות ל שהקפיד לרחוץ אותם לפני פסח במים קרים).

אבל היום יש תבניות חדשות ואין בעיה, אבל, מי שקונה ביצים ממוכרים בשווקים - ואין להם תבניות חדשות אלא משומשות יבדוק לפני פסח שלא נדבק בביצה קמח או תערובת וחלילה אם יבשל, החמץ יעבור לסיר או לאוכל, ולכן ביצים כאלה יש לרחוץ. וכן בביצים רגילות אם יש עליהם דבוק שיירי תערובת צריך לרוחצם לפני פסח במים קרים.

בענין הדיו על הביצים, פעם רצינו שלא יהיה בו חותמת כי חששו מדיו חמץ, אבל הסבירו לנו שהחותמת הכרחית כדי שידעו שאלו ביצים שלא הובאו מערבים ללא פיקוח וכו' והיום הדיו נקי ללא שום חומר חמץ. ומשנים ומסמנים בכוכבית את הביצים בדיו כשר.

תשובות לשאלים

